

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС И ЛОГИСТИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25. 04. 2024 г.)

Приета от КС (протокол № 9/ 16. 04. 2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УПРАВЛЕНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА И РАСТЕЖА”

ЗА СПЕЦ: „Корпоративен бизнес и управление“; ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Илиан Минков)

2.
(гл. ас. д-р Влади Куршумов)

Ръководител катедра:
„Индустириален бизнес и логистика“ (доц. д-р Пламен Павлов)

I. АНОТАЦИЯ

В дисциплината се разглеждат теоретико-методическите и практико-приложни въпроси на конкурентоспособността и растежа в корпорациите.

Знания и разбиране: С изучаването на дисциплината студентите придобиват знания за същността, ролята и задачите на измерването на фирмената дейност, както и нейната роля и значение за всички заинтересовани групи в фирмата и извън нея. Изучават се различни модели за измерване и управление на бизнеса, получили широко разпространение в целия свят, вкл. модели за тотално управление на качеството, моделът на “Стратегическите карти” на Каплан и Нортън, Интегрираните системи за управление на бизнеса и др. Завършилите този курс придобиват знания и умения в областта на бизнес диагностиката и диагностичния анализ, за конкуренцията и конкурентоспособността, измерването, оценката и управлението на конкурентоспособността на продуктите на фирмата, фирмената и националната конкурентоспособност, за измерването и оценката на икономическия растеж във фирмите и на националната икономика.

Приложение на знанията и уменията: Завършилите този курс трябва да могат да организират разработването и внедряването на системи за измерване на фирмената дейност, да измерват и оценяват конкурентоспособността на продуктите, на фирмите като цяло и на националната конкурентоспособност, да правят международни анализи и сравнения, да разработват планове и програми за повишаване на конкурентоспособността на фирмените потенциали и на конкурентните позиции на фирмите, да анализират и управляват икономическия растеж на фирмите и на националната икономика като цяло.

Способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения: Завършилите този курс трябва да могат творчески да усвояват и прилагат в своята дейност на световното знание в тази област, да повишават своите специални знания, да усъвършенстват стила си на поведение и уменията за работа в екип, да развиват и внедряват нови, по-съвършени системи за измерване и управление на фирмената дейност и на икономическия растеж на фирмите.

В хода на обучението се прилагат и развиват следните ключови компетентности, съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2018 г, а именно:

- Математическа компетентност и компетентност в областта на точните науки, технологиите и инженерството – група 3. Способност за решаване на задачи и използване и прилагане на формули при вземане на конкретни управленски решения*
- Цифрова компетентност – група 4. Способност за работа с електронни таблици и за търсене и намиране на релевантна информация.*
- Предприемаческа компетентност – група 7. Способност за критично мислене, аналитичност, прогнозиране, програмиране и планиране. Осведоменост за социално-икономически тенденции и способност за диагностика.*

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	ТЕМА 1. СЪЩНОСТ, РОЛЯ, ЦЕЛИ И ХАРАКТЕРИСТИКА НА СИСТЕМАТА ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ФИРМЕНАТА ДЕЙНОСТ	2	2	
1.1.	Същност на измерването. Основни роли на измерването.			
1.2.	Цели на системата за измерване на дейността на фирмата.			
1.3.	Характеристика на системата за измерване. Изисквания към нея.			

1.4.	Основни етапи и подетапи при измерване дейността на фирмата.			
ТЕМА 2. БИЗНЕС ДИАГНОСТИКАТА – СЪВРЕМЕННО НАПРАВЛЕНИЕ ЗА ИЗМЕРВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА		3	3	
2.1.	Същност, особености, видове и основни принципи на диагностичния анализ на дейността на бизнес организациите.			
2.2.	Идейни модели за анализ и диагностика на фирмената дейност.			
2.3.	Организация и етапи за провеждане на анализа и диагностиката на фирмената дейност.			
ТЕМА 3. СХЕМИ И МОДЕЛИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА, НАСОЧЕНИ КЪМ ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПРОДУКТИТЕ И УСЛУГИТЕ		2	2	
3.1.	Модел “Матрица на Кросби”.			
3.2.	Модел “Схема на Рекит и Колман за отлично производство”.			
3.3.	Модел “Схема на Браун за измерване на процесите”.			
3.4.	Модел “Верига “Служители – клиенти – печалба” на Сиърс.			
3.5.	Матрица за анализ на дейността.			
3.6.	Европейска награда за качеството или “Награда за образцов бизнес”.			
ТЕМА 4. РАЗВИТИЕ НА ТЕОРИИТЕ, КОНЦЕПЦИИТЕ И СТАНДАРТИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО		2	2	
4.1.	Развитие на теориите за качеството.			
4.2.	Концепцията за Тотално управление на качеството.			
4.3.	Концепцията за организационното съвършенство.			
4.4.	Международни стандарти и системи за управление на качеството.			
ТЕМА 5. ИНТЕГРИРАНИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА		2	2	
5.1.	Същност на интегрираните системи за управление на организацията.			
5.2.	Съдържание и структурно изграждане на интегрираните системи за управление на бизнеса. Карта за макропроцесите и подпроцесите.			
ТЕМА 6. БАЛАНСИРАНИ КАРТИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА		2	2	
6.1.	Същност и цели на “Балансираната система от показатели” (“BSc”) за измерване и оценка на бизнеса. Идеен модел на системата.			
6.2.	Стратегическите карти - рамков модел за конкретизиране на стратегията и привеждане в синхрон на стратегическите задачи.			
ТЕМА 7. БАЛАНСИРАНАТА СИСТЕМА ОТ ПОКАЗАТЕЛИ – СРЕДСТВО ЗА ИЗМЕРВАНЕ И ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ		3	3	
7.1.	Параметри и изисквания към системата от показатели в “BSc”.			
7.2.	Първо направление “Финансова перспектива”.			
7.3.	Второ направление. Перспектива “Отношения с клиентите”.			
7.4.	Трето направление. Перспектива “Вътрешни бизнес процеси”.			
7.5.	Четвърто направление. Перспектива “Познание и развитие”.			
7.6.	Други модели на “Стратегически карти” за измерване и оценка на бизнеса.			
ТЕМА 8. КОНКУРЕНЦИЯ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА БИЗНЕСА		3	3	
8.1.	Същност на конкуренцията.			

8.2.	Основни концепции и теории за конкуренцията.			
8.3.	Видове конкуренция.			
8.4.	Същност на конкурентоспособността и видове конкурентоспособност.			
8.5.	Основни форми на конкурентно поведение и методи за конкурентни действия.			
8.6.	Роля и политика на ЕС в областта на конкуренцията.			
ТЕМА 9. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ПРОДУКТИТЕ НА ФИРМАТА		2	2	
9.1.	Същност на конкурентоспособността на продуктите на фирмата.			
9.2.	Показатели за измерване и оценка на качеството на продуктите.			
9.3.	Методи за измерване и оценка на качеството на продуктите на фирмата.			
9.4.	Методи за измерване и оценка на конкурентоспособността на продуктите на фирмата.			
9.5.	Използване на инженерно-стойностния анализ за измерване и повишаване на качеството на продуктите на фирмата.			
ТЕМА 10. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ФИРМАТА		2	2	
10.1.	Същност на конкурентоспособността на фирмата.			
10.2.	Модели за теоретичен анализ, оценка и управление на конкурентоспособността на фирмата.			
10.3.	Методи за измерване и оценка на външната и вътрешна среда.			
10.4.	Методики за измерване и оценка на конкурентоспособността на фирмата.			
10.5.	Създаване и поддържане на конкурентни предимства и устойчивост на конкурентните позиции на бизнеса.			
ТЕМА 11. МЕЖДУНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА		2	2	
11.1.	Същност на международната конкурентоспособност.			
11.2.	Фактори и условия на националната конкурентоспособност на страните.			
11.3.	Етапи в развитието на страните за постигане на растеж и конкурентоспособност.			
11.4.	Методики за измерване и оценка на международната конкурентоспособност на националните икономики.			
ТЕМА 12. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА		2	2	
12.1.	Същност на икономическия растеж. Теории и модели на икономическия растеж.			
12.2.	Фактори на икономическия растеж.			
12.3.	Видове икономически растеж.			
12.4.	Система от индикатори и показатели за измерване на растежа на националната икономика.			
12.5.	Динамика на икономическия растеж на националната икономика.			
ТЕМА 13. ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ НА ФИРМИТЕ		3	3	
13.1.	Същност на икономическия растеж и на ефективността на фирмената дейност.			
13.2.	Видове икономически растеж на фирмите.			
13.3.	Основни моменти в съвременните теории за растежа и ефективността на фирмата.			
13.4.	Система от показатели и съотношения за измерване и оценка			

	на ефективността от фирмената дейност и на вида и характера на икономическия растеж от функционирането на фирмите.			
13.5.	Система от критерии и показатели за измерване и оценка на ефективността на фирмения икономически растеж.			
	Общо:	30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	2	40
1.2.	Работа по казуси	2	40
1.3.	Задание	1	40
	Общо за семестриалното оценяване:	5	120
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	60
	Общо за сесийното оценяване:	1	60
	Общо за всички форми на контрол:	6	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Велев, М. (2004) Оценка и анализ на фирмената конкурентоспособност. София: „Софттрейд“.
2. Ненов, Т., Минков, И. (2015) Управление на конкурентоспособността и растежа. Варна: “Наука и икономика”.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Велев, М. (2007) Клъстърен подход за повишаване на конкурентоспособността. София: „Софттрейд“.
2. Милушева, В. (2012) Методика за оценка и анализ на конкурентоспособността на индустриалната фирма. сп. "Икономически и социални алтернативи", бр. 4, София, с. 102 - 117.
3. Ненов, Т. (2000) Новият модел на икономически растеж - обективна необходимост за преуспяващия бизнес. София, ИИ на БАН.
4. Портър, М. (2004) Конкурентното предимство на нациите. София: "Класика и стил".